

Marhahús

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2014c) szerint a marhahús globális termelése 59,6 millió tonna volt 2014-ben, nem változott jelentősen az előző évi mennyiséghez képest. A nagy termelő országok közül Indiában 7,9 százalékkal, Ausztráliában 6,4 százalékkal, Braziliában pedig 2,5 százalékkal nőtt a kibocsátás. Az USA marhahústermelése 5,3 százalékkal, Kínáé 2,6 százalékkal volt kisebb 2014-ben, mint egy évvel korábban. Az Amerikai Egyesült Államokban az állatállomány fogyatkozása miatt mérséklődött a vágómarha kínálata, és a nagyobb vágósúlyra történő hizlalás sem ellensúlyozta a vágások csökkenését. Braziliában 9,9 millió tonnára emelkedett a marhahústermelés 2014-ben. A kibocsátás növekedésének irányába hatott, hogy a kormány a hitelek kamatának és az állomány bővítésének, továbbá a genetikai háttér javításának támogatásával segítette a termelőket. Az EC (2015a) szerint az EU marha- és borjúhústermelése 2 százalékkal, 7,6 millió tonnára emelkedett 2014-ben az előző évihez viszonyítva. A növekedés főként a tejkvóta 2015. évi megszüntetése miatt bővülő tejhasznú állomány levágásából származott. Emellett a csökkenő takarmányköltségek következtében a vágóállatok nagyobb élősúllyal kerültek a vágóhidakra.

A világ marha- és borjúhús-kereskedelme élénkült 2014-ben, a globális export 7 százalékkal nőtt az előző évihez képest. A legnagyobb marhahúsexportőr, Brazília kivitele 9,8 százalékkal, 2 millió tonna fölé emelkedett. India csaknem 5 százalékkal több (1,85 millió tonna) marhahúst értékesített a nemzetközi piacon 2014-ben, mint egy esztendővel korábban. India a gyengébb minőségű, nagy mennyiségben rendelkezésre álló marhahúst alacsonyabb áron exportálta a közel-keleti, a délkelet-ázsiai és az afrikai országokba, ugyanakkor nem volt versenyképes a minőségi marhahúst igénylő piacokon. Az USA marhahúsexportja 1,18 millió tonna volt 2014-ben, nem változott a 2013. évihez viszonyítva. Az EU marhahúskivitele csaknem 9 százalékkal emelkedett, mivel a 2014-ben bevezetett importtilalom következtében kieső oroszországi piacra szánt marhahúst – az erős ázsiai kereslet hatására – más piacokon (Hongkong, Fülöp-szigetek, Thaiföld) helyezték el. Az élő szarvasmarha kiszállítása 20 százalékkal nőtt a kínálat bővülése következtében, de a korábbi évektől eltérően nem Oroszország és Törökország volt az élőállat-szállítmányok fő célpiaca, hanem Libanon és Algéria.

A globális marhahúsimport egy év alatt 6 százalékkal, 7,8 millió tonnára emelkedett 2014-ben. Az USA behozatala 19 százalékkal, 1,2 millió tonnára nőtt, mivel a termelés csökkenéséből adódó hiányt a nemzetközi piacról, elsősorban Ausztráliából pótolták. Oroszország a stagnáló termelés és a csökkenő belső fogyasztás mellett 19 százalékkal csökkentette marhahúsimportját. Az EU az egy évvel korábbinál 1,6 százalékkal kevesebb marhahúst importált 2014-ben. A magas árak miatt Kína az USA helyett Ausztráliából és Braziliából szerezte be a szükséges marhahúst, ezzel csökkentve az EU számára elérhető marhahús kínálatát. Emellett Argentína is korlátozta az exportálható marhahús mennyiségét, ami tovább mérsékelte a kínálatot a világpiacon.

Az USDA (2014c) szerint a marhahús globális termelése 1,4 százalékkal, 58,7 millió tonnára csökkent 2015-ben. Az USA kibocsátása 10,9 millió tonna körülire tehető, ami 2 százalékos csökkenést jelentene a 2014. évi mennyiséghez képest. Kínában 1,9 százalékkal, 6,4 millió tonnára mérséklődhet a marhahústermelés. Ugyanakkor a kibocsátás növekedését valószínűsítik Braziliában (+2,9 százalék) és Indiában (+3,6 százalék). Braziliában 10 millió tonna körül várható a marhahús-kibocsátás 2015-ben.

Az USDA (2014c) 9,9 millió tonnára teszi a világ marhahúsexportját 2015-re, ami 1,7 százalékkal nagyobb az előző esztendőben nemzetközi kereskedelembe került mennyiségnél. A világ legnagyobb marhahúsexportőre továbbra is Brazília marad, 2,2 millió tonnát meghaladó mennyiségű marhahúst értékesíthet a külpiacokon 2015-ben. Brazília és Kína kormánya kétoldalú megállapodást írt alá 2014 novemberében a brazíliai marhahúsról vonatkozó behozatali tilalom eltörléséről, így a dél-amerikai ország újra exportálhat marhahúst Kínába. India marhahúsexportja 5,4 százalékkal, 1,95 millió tonnára emelkedhet 2015-ben. Ausztrália kivitele 10 százalékkal, 1,59 millió tonnára eshet a vágásérett szarvasmarhák számának csökkenése miatt. Az USA a 2014. évinél 2,8 százalékkal kevesebb, azaz 1,15 millió tonna marhahúst szállíthat a külpiacokra 2015-ben. Az előrejelzés szerint a globális marhahúsimport 8 millió tonna fölé emelkedhet 2015-ben, ez 2 százalékos növekedést jelentene az előző évi mennyiséghez viszonyítva. Az USA várhatóan 1,2 millió tonna, Oroszország 825 ezer tonna marhahúst importál 2015-ben. Hongkong 15,4 százalékkal, Kína 12 százalékkal növelheti marhahús-behozatalát. Kínában a csökkenő termelés ellenére erős a kereslet a marhahús iránt. Japán beszállítása előreláthatóan 1,3 százalékkal mérséklődik a belső fogyasztás csökkenése miatt.

Az EC (2014b) szerint az EU marhahústermelése várhatóan 2,5 százalékkal, 7,69 millió tonnára nő 2015-ben a 2014. évi mennyiséghez képest. A marhahúsimport 300 ezer tonna körül alakulhat, ugyanakkor a belső fogyasztás élénkülése miatt a marhahúsexport 175 ezerről 171 ezer tonnára csökkenhet. Az EU-ban a marhahús egy főre jutó fogyasztása előreláthatóan 10,7 kilogrammra emelkedik 2015-ben.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Magyarországon 2011 óta folyamatosan gyarapodik a szarvasmarha-állomány. A KSH adatai szerint 2014. december 1-jén 802 ezer szarvasmarhát számláltak az országban. Az állomány egy év alatt 2,5 százalékkal bővült. A szarvasmarha-állomány 62,3 százalékát a gazdasági szervezetek, 37,7 százalékát az egyéni gazdaságok tartották, ez az arány nem változott lényegesen a 2013. évi adatokhoz képest. A húshasznú tehénállomány 8,3 százalékkal, 104 ezer egyedre, a kettős hasznosítású állomány 4,6 százalékkal, 45 ezerre nőtt.

Az élőmarha-import 30 százalékkal csökkent, míg a marhahúsimport 14,8 százalékkal emelkedett 2014-ben az előző évihez képest (7. melléklet). Az élő szarvasmarha csaknem 70 százaléka Németországból, Szlovákiából, Csehországból és Hollandiából származott. A marhahús 42 százalékát Ausztriából, 17 százalékát Lengyelországból, 11-11 százalékát Németországból és Hollandiából importáltuk.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI vágási statisztikája szerint a szarvasmarha vágása élősúlyban kifejezve 1,7 százalékkal nőtt 2014-ben az előző évihez képest. Az összes vágás 65 százalékát adó tehenek vágása 3,5 százalékkal emelkedett, ugyanakkor az üszöké 22 százalékkal, a fiatal bikáké 25 százalékkal esett.

Az AKI PÁIR adatai szerint a csontos marhahús frissen, félben termék belföldi értékesítése 2,5 százalékkal, a csontos marhahús frissen, negyedben, eleje terméké 14 százalékkal, a csontos marhahús frissen, negyedben, hátulja terméké 31 százalékkal nőtt 2014-ben az előző évihez viszonyítva.

A Magyarországon nevelt szarvasmarhák jelentős része továbbra is élve került a nemzetközi piacra, azonban a mennyiség évről évre mérséklődik. Az élőmarha-export 14 százalékkal csökkent (7. mellék-

let), a legtöbb szarvasmarhát Libanonba szállítottuk, ahova csaknem a kétszeresére emelkedett a kivitel. A második legnagyobb piacunk Ausztria volt, ahol harmadával csökkent a Magyarországról vásárolt szarvasmarhák mennyisége. Magyarország marhahúsexportja 22 százalékkal csökkent a vizsgált időszakban. Az összes marhahús több mint felét Hollandiában és Ausztriában értékesítettük. Magyarország élőszarvasmarha-külkereskedelmi egyenlege pozitív volt 2014-ben, de romlott a 2013. évihez képest, míg a marhahús külkereskedelmi egyenlege a korábbi évekkel ellentétben negatív volt.

A piaci árak tendenciája

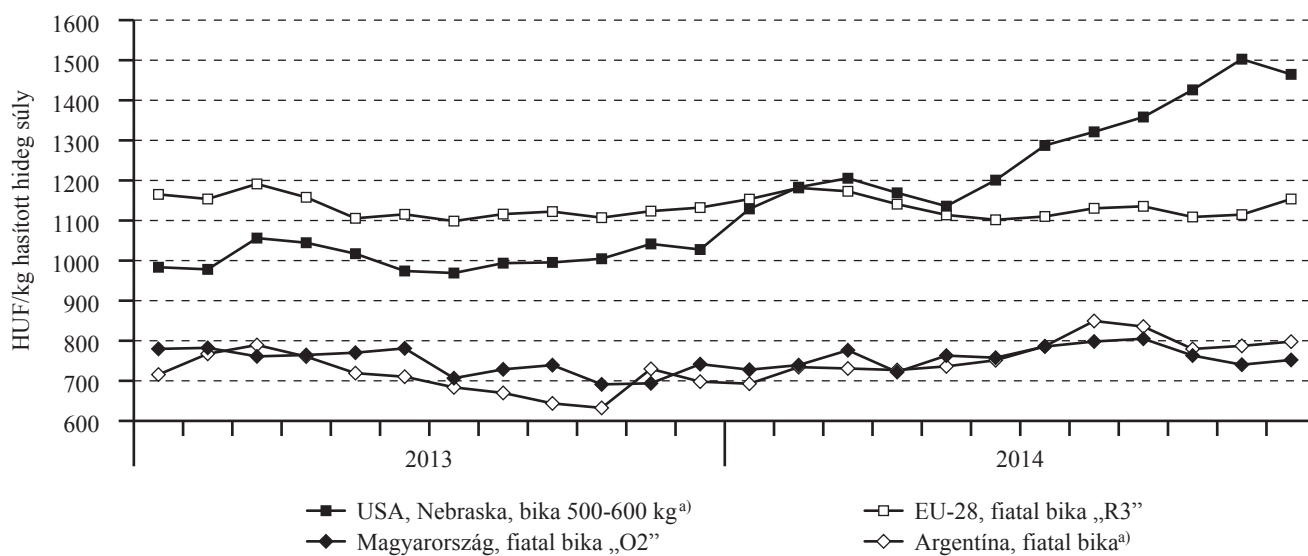
A termelés és a kereskedelem szempontjából meghatározó országok közül az USA-ban a bika ára dollárban kifejezve 22 százalékkal volt magasabb 2014-ben, mint egy évvel korábban, ez forintban 27 százalékos növekedést jelentett (21. ábra). Az árak emelkedését a belpiaci kínálat szűkülése és az erős nemzetközi kereslet okozta. Argentínában a marhahús iránti élénk nemzetközi kereslet miatt emelkedett a bika ára 2014-ben. A világ vezető marhahúsexportőr országában, Braziliában az erős külpiazi kereslet hatására a szarvasmarha ára 23 százalékkal haladta meg 2014-ben egy esztendővel korábbi átlagárát.

Az EU-ban a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára 3,68 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2014-ben, 3,6 százalékkal mérséklődött az előző évi átlagárhoz képest. A tehén „O3” ára (22. ábra) 8 százalékkal, 2,86 euró/kilogrammmra, az üsző „R3” ára 4,4 százalékkal, 3,93 euró/kilogrammmra csökkent egy év alatt.

Magyarországon a vágómarha termelői ára 12 százalékkal esett 2014-ben az előző évi átlagárhoz képest. A termékpálya további fázisaiban kisebb mértékű volt az árak csökkenése. A csontos marhahús, frissen, félben termék ára 1,9 százalékkal, a csontos marhahús, frissen, negyedben, eleje termék ára 3,5 százalékkal, a csontos marhahús, frissen, negyedben, hátulja termék ára 2,6 százalékkal volt alacsonyabb 2014-ben, mint egy évvel korábban (9. melléklet). A KSH adatai szerint a marharostélyos fogyasztói ára nem változott számottevően 2014-ben a 2013. évi átlagárhoz viszonyítva.

Az EC (2014b) a marhahús világpiaci árának csökkenését valószínűsíti az Európai Unióban és Braziliában is 2015-re.

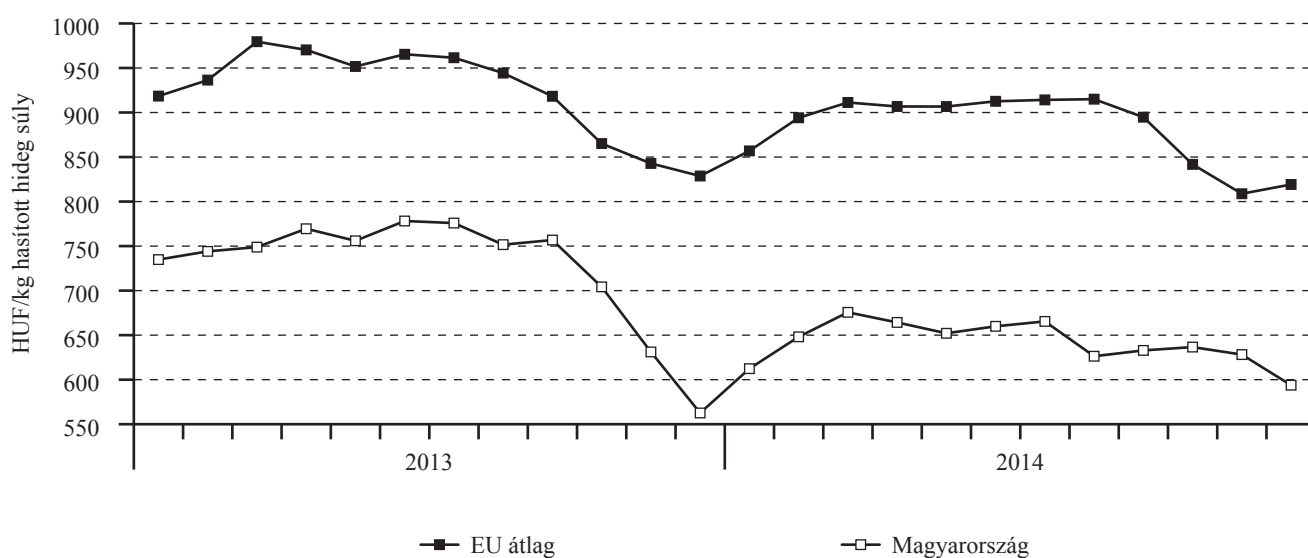
21. ábra: A marhahús világti ára (2013–2014)

^{a)} Átszámítási tényező élősúlyról hasított súlyra 0,63.

Forrás: Európai Bizottság, USDA, MINAGRI, AKI PÁIR

22. ábra: A vágótehén „O3” vágóhídi belépési ára (2013–2014)

Forrás: Európai Bizottság, AKI PÁIR